

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci **žalobce: A. A.**, zastoupeného zákonným zástupcem S. A, právně zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Žitná 45, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3**, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2003 č. j. OAM-4083/VL-11-P05-2001, vedené u Městského soudu v Praze pod sp.zn. 10 Az 149/2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2004 č. j. 10 Az 149/2003 - 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 25. 3. 2004 č. j. 10 Az 149/2003 - 30 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2003 č. j. OAM-4083/VL-11-P05-2001, kterým nebyl žalobci udělen azyl dle § 12, 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), současně bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozsudku městský soud zrekapituloval průběh správního řízení o udělení azylu a v mezích žalobních bodů přezkoumal rozhodnutí žalovaného. Městský soud mimo jiné uvedl, že neshledal vadu, která by způsobila nezákonnost rozhodnutí žalovaného, že ze strany žalovaného nedošlo k porušení ustanovení správního řádu namítaných žalobcem. Žalovaný si opatřil potřebné podklady pro své rozhodnutí a jeho skutková zjištění jsou úplná

a dostatečná pro samotné rozhodnutí. Žalobce byl během pohovoru dne 3. 10. 2002 seznámen s tím, jaké informace má žalovaný k dispozici pro posouzení situace v Arménii, nechtěl se však s obsahem předmětných zpráv seznámit, vyjádřit se k nim či navrhnout jejich doplnění. Žalovaný vycházel zcela ze skutečností, které jsou součástí spisového materiálu, a po jejich vyhodnocení dospěl ke správnému právnímu závěru. Městský soud dále uvedl, že žalovaný správně dospěl k závěru, že tvrzeným důvodem pro udělení azylu je snaha žalobce o legalizaci pobytu v České republice spojená se snahou zde pobývat se svými rodiči, kteří zde mají pracovní povolení. Žalovaný situaci žalobkyně řádně hodnotil v souvislosti s informacemi o zemi původu, skutečnosti tvrzené žalobcem však nenaplnují zákonem stanovené podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu.

Proti citovanému rozsudku podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."). Stěžovatel se domnívá, že se na něj vztahují podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a zákonné překážky vycestování dle § 91 téhož zákona. Dále má stěžovatel za to, že v jeho případě je přinejmenším splněna podmínka podle § 14 zákona o azylu, tedy přiznání azylu z humanitárních důvodů, když má na území České republiky celou svoji rodinu, chodí zde do sedmé třídy, neumí již arménsky, v Arménii nemůže žít sám. Stěžovatel poukazuje na ustanovení § 36 odst. 1 s. ř. s. o rovném postavení účastníků řízení a uvádí, že pokud účastník neovládá dokonale úřední jazyk, má právo dle čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod na tlumočníka. Z toho lze podle stěžovatele rovněž dovodit, že veškeré úkony ve věci mají být přeloženy do mateřského jazyka účastníka, v jeho případě do jazyka Arménské republiky, což se nedělo. Napadené rozhodnutí neobsahovalo překlad do arménštiny, což je v rozporu s citovaným ustanovením § 36 odst. 1 s. ř. s. a současně je důvodem k podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek městského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření označil podání kasační stížnosti stěžovatelem za pouze účelový úkon, učiněný toliko pro legalizaci dalšího pobytu stěžovatele v České republice. Podle názoru žalovaného je kasační stížnost zcela bezdůvodná a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a nepřiznal jí odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal (prostřednictvím svého zákonného zástupce) návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 3. 5. 2001, přičemž uvedl, že z Arménie odjel s matkou v roce 1997 za otcem, který žil v České republice již dva roky. Českou republiku stěžovatel označil za cílový stát, kde chce žít se svými rodiči a studovat. V pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu dne 3. 10. 2002 stěžovatel podrobněji vylíčil cestu z Arménie do České republiky a svůj pobyt zde. Uvedl, že ve vlasti neměl potíže, o azyl v České republice požádal, aby neměl problémy s doklady, aby zde nepobýval „na černo“, stěžovatel přisvědčil, že jediným důvodem jeho žádosti o azyl byla legalizace pobytu v České republice. Řízení o udělení azylu u žalovaného správního orgánu bylo na žádost stěžovatele vedeno v českém jazyce.

Součástí spisového materiálu ve věci je také Zpráva o dodržování lidských práv v Arménii za rok 2001 Ministerstva zahraničí Spojených států.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Zákon o azylu rovněž umožňuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle ustanovení § 13 nebo v případě hodném zvláštního zřetele udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předeslat, že není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda stěžovateli měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Stěžovatel v kasační stížnosti nadále trvá na tom, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu a lze na něj vztáhnout ustanovení § 91 téhož zákona, přičemž argumentuje skutečnostmi, které již uvedl v řízení před žalovaným a v řízení u městského soudu. Nejvyšší správní soud má za to, že žalovaný v řízení o udělení azylu řádně posoudil, zda skutečnosti tvrzené stěžovatelem (do České republiky přijel stěžovatel s matkou za otcem, který zde žil již dva roky, chtěl zde žít s rodinou a studovat, o azyl požádal za účelem legalizace svého pobytu) lze podřadit podmínkám taxativně vymezeným v § 12 zákona o azylu, přičemž toto neshledal. Žalovaný nenalezl v případě stěžovatele ani existenci překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Ke stejnému právnímu závěru ve věci dospěl také městský soud, který se ve svém rozhodnutí rovněž zabýval tvrzeními stěžovatele z pohledu ustanovení § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se s přijatými právními závěry ve věci ztotožňuje a odkazuje na odůvodnění rozhodnutí žalovaného a na odůvodnění rozsudku městského soudu, která byla učiněna podrobně a vyčerpávajícím způsobem.

Kasační stížností se stěžovatel nově domáhá udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k výše uvedené skutečnosti, které se stěžovatel nedomáhal v řízení u žalovaného ani v řízení u krajského soudu, a kterou uplatnil teprve v kasační stížnosti, nelze přihlížet.

Pokud jde o námitku stěžovatele týkající se porušení zásady rovnosti, nezpochybňuje Nejvyšší správní soud, že tato zásada zakotvená v čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod je jednou ze základních zásad spravedlivého soudního procesu. Pro správní soudnictví je zásada rovnosti upravena v § 36 odst. 1 s. ř. s., který stanoví, že účastníci mají v řízení rovné postavení a soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. S rovným postavením účastníků je jistě spojeno jejich právo jednat před soudem ve své mateřštině. Čl. 37 odst. 4 Listiny stanoví, že kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka. Soudní řád správní neobsahuje sám striktní úpravu práva na tlumočníka, proto se analogicky (§ 64 s. ř. s.) použije zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), jehož § 18 odst. 2 zní, že účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Z uvedeného plyne, že ustanovení tlumočníka není automatickým úkonem soudu, jehož účastníkem je cizinec. Potřeba tlumočníka musí být zcela zjevná a musí z řízení vyplynout sama, tedy bez toho, aby soud aktivně zjišťoval, zda jsou naplněny podmínky stanovené v § 18 odst. 2 o. s. ř. V projednávaném případě městský soud usnesením

č. j. 10 Az 149/2003 - 21 ze dne 24. 2. 2004 stěžovateli tlumočnicka ustanovil. Při ústním jednání ve věci konaném u městského soudu dne 25. 3. 2004 však stěžovatel česky výslovně uvedl, že v České republice chodí do školy od první třídy, již neumí číst ani psát arménsky, také již zapomněl trochu arménsky mluvit, nyní chodí do sedmé třídy a chtěl by zde dále studovat. Je tak zcela evidentní a nepochybné, že stěžovatel český jazyk ovládá a městský soud nikterak nepochybil, doručil-li mu rozsudek vyhotovený pouze v českém jazyce.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal oprávněným stěžovatelem uplatněný důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel podal také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Jelikož stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu